Муниципальное автономное дошкольное образовательное учреждение
детский сад № 5 «ПИН и ГВИН» городского округа
город Агидель Республика Башкортостан

«Башҡорт милли костюмы»

(образовательная деятельность
с детьми подготовительной группы)

Галеева Г.Р.

Тема: «Башҡорт милли костюмы»

Маҡсат:

1) башҡорт милли костюмы менән таныштырыу;
2) телмәр органдарын үҫтереүгә һәм нығытыуға бағышланған артикуляция күнекмәләре;
3) Башҡорт милли костюмы элементтарын дөрөҫ итеп әйтергә өйрәнеү;
4) күлдәк, елән, камзул, ҡашмау, һаҡал, ситек һүҙҙәрен үҙләштереү, отоп алыу;
5) башҡорт милли костюмына ҡыҙыҡһыныу һәм уларҙы өйрәнеү теләге тыуҙырыу;
6) тыуған ергә, туған телгә һөйөү тәрбиәләү.

Һүҙлек эше: елән, камзул, һаҡал, ҡашмау, ситек.

Йыһаз: милли костюм, ҡашмау, һаҡал, экран, проектор, ҡулъяулыҡ, дидактик уйын өсөн һүрәттәр.

Дәрес барышы.

1.Ойоштороу.

Һаумыһығыҙ, әйҙәгеҙ бер-беребеҙҙе матур итеп сәләмләйек.

Һаумы, ҡояш,

Һаумы, зәңгәр һауа,

Һаумыһығыҙ, уҡытыусым,

Һаумыһығыҙ, дуҫтарым.

Бөгөн беҙҙең балалар баҡсаһына ҡунаҡтар килгән, әйҙәгеҙ улар менән һаулыҡ һорашайыҡ.

Бөгөн аҙнаның ниндәй көнө?

2. Артикуляция гимнастикаһы.

Башҡорт телендә матур һәм дөрөҫ итеп һөйләшер өсөн әйҙәгеҙ артикуляция гимнастикаһы эшләп алайыҡ.

1. күнегеү «ҡамыр баҫабыҙ»
2. күнегеү «ҡоймаҡтар»
3. күнегеү «тәмле ҡайнатма»
4. күнегеү «сынаяҡ»
5. күнегеү «сәйҙе өрөп һыуытайыҡ»

3. Төп өлөш.

Нимә ул музей?

Ребята! Вы знаете, что такое музей?

(музей – это хранилище предметов истории, культуры и искусства прошлого и настоящего)

Музейҙа булаһығыҙ киләме?

Вы хотите побывать в музее?

Беҙ һеҙҙең менән Башҡортостандың Милли музейына барабыҙ.

Мы с вами сегодня отправимся в Национальный музей РБ.

Национальный музей РБ огромен. Сегодня мы сможем посетить лишь некоторые из его залов.

Милли музей бик ҙур.Беҙ музейҙың бер нисә залын ғына ҡарарбыҙ.

Ребята, в музее экспонаты нужно смотреть внимательно и запоминать.

Музейҙа экспонаттарҙы иғтибар менән ҡарарға һәм иҫтә ҡалдырырға кәрәк.

Презентация БР Милли музейы, башҡорт халҡының милли кейемдәре.

Вот это ребята Национальный музей РБ. Он находится в городе Уфе.

Башҡорт халыҡ костюмдар коллекцияһы - музейҙың ғорурлығы булып тора.

Гордостью музея является коллекция народного башкирского костюма.Сейчас посмотрим некоторые из них.

Башҡорттар бына ошо кейемдәрҙе кейгәндәр.(музейҙағы кейемдәрҙе күрһәтеп, исемдәрен атап биреү).

Һеҙ экранда нимәләр күрҙегеҙ?

Ребята, что вы увидели на экране? Что это?

Башҡорт милли костюмдары.

Башкирскую национальную одежду.

Мы смотрели зал, где выставлены экспонаты – башкирский национальный костюм.

4. Милли костюмды ҡарау. (рассматривание баш.женского костюма)

Мин һеҙгә башҡорт милли костюмын әҙерләп алып килдем.

Я приготовила и принесла вам башкирский национальный костюм. (открыть и показать костюм).

Вы догадались наверно? Ребята кто носил такой костюм?

Ошо костюмды кемдәр кейгән?

Правильно, женщины носили. Поэтому называется башкирский национальный костюм.

Ә хәҙер мин һеҙгә башҡорт ҡатын-ҡыҙҙар милли костюмының элементтарын күрһәтергә теләйем.

Я хочу вам показать некоторые элементы из этих костюмов.

Костюм состоит из длинного платья с длинным рукавом, подол с оборками. Платье украшена атласными лентами, вышивкой.

Күлдәк оҙон еңле, итәге һырлап тегелгән, таҫма менән биҙәлгән.

Күлдәк - күмәкләп һәм бергәләп ҡабатлау.

Поверх платья носили елян или приталенную безрукавку- камзул. Елян праздничная одежда. Елян, камзул украшали монетами, цветными камнями и бисером.

Күлдәктең өҫтөнән елән, камзул кейгәндәр. Елән, камзул тәңкәләр һәм мәрйендәр менән биҙәлгән.

Елән, камзул - күмәкләп һәм берәмләп ҡабатлау.

На голову одели ҡашмау- женский головной убор. Ҡашмау богато украшали кораллами, красным бисером и монетами.

Ҡашмауҙы ҡатын-ҡыҙҙар баштарына кейгән. Ҡашмау тәңкәләр, мәрйендәр менән биҙәлгән.

ҡашмау - күмәкләп һәм берәмләп ҡабатлау.

На платье надевалась нагрудное украшение, расшитая монетами и бисером - һаҡал.

Һаҡал - күлдәктең өҫтөнән кейгәндәр, көмөш тәңкәләр һәм мәрйендәр менән биҙәлгән.

һаҡал - күмәкләп һәм берәмләп ҡабатлау.

На ноги надевали кожаные башмачки или сапожки – ситек.

Аяҡҡа күндән тегелгән ситек кейгәндәр.

Ситек - күмәкләп һәм берәмләп ҡабатлау.

Башҡорт мили костюмдарын кейгән кешеләрҙе ҡайҙа күрергә була?

А где можно увидеть в наше время людей, одетых в башкирский национальный костюм?

Артисты когда выступают на сцене одевают национальный костюм, в театре когда ставят спектакль, когда поют народные песни, танцуют.

Милли кейемдәрҙе артистар сәхнәлә сығыш яһағанда кейәләр , эйе бит.

Как вы думаете, в детском саду одевают национальный костюм? Когда вы одели национальный костюм?

Нисек уйлайһығыҙ, балалар баҡсаһында милли костюмдар кейәләрме?Һеҙҙең кейгәнегеҙ бармы?

Эйе, байрамдар үткәргәндә беҙ милли костюмдар кейәбеҙ («Һабантуй», Республика көнө һ.б….)

Давайте, ребята, попробуем одеть костюм.

Әйҙәгеҙ, беҙҙә костюм кейеп ҡарайыҡ.

(бер балаға милли кейем кейҙерергә, камзул, ҡашмау)

Һин нимә кейҙең?Азалия костюмың матурмы?

4. Ял минуты. «Йәшерәм яулыҡ» уйыны.

5.Нығытыу. Дидактик уйын «Башҡорт кейемен төҙө» «Составь башкирскую одежду».

Маҡсат: өлөштәргә бүленгән һүрәттәрҙән бер бөтөндө йыйыу, башҡорт милли костюмының элементтарын дөрөҫ әйтергә өйрәтеү, ҡул суҡтарының хәрәкәтсәнлеген, ваҡ моториканы үҫтереү.

6. Йомғаҡлау.

Где мы с вами были?

Һеҙ нимәләр белдегеҙ?

Что нового вы сегодня узнали?

Было ли вам интересно?

Назовите элементы башкирской национальной одежды?

(күлдәк, елән, камзул, ҡашмау).

А что вам показалось сложным, трудным? Чей ответ вам понравился?